

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 22 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900, z późn. zm.) minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze rozporządzenia, w przypadkach uzasadnionych interesem publicznym lub ważnym interesem podatników zaniechać w całości lub w części poboru podatków, określając rodzaj podatku, okres, w którym następuje zaniechanie, i grupy podatników, których dotyczy zaniechanie.

Korzystając z tego uprawnienia Minister Finansów wydał w dniu 11 lipca 2018 r. rozporządzenie w sprawie zaniechania poboru podatku od czynności cywilnoprawnych od umowy sprzedaży lub zamiany waluty wirtualnej (Dz. U. poz. 1346), które zostało znowelizowane rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 24 czerwca 2019 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie zaniechania poboru podatku od czynności cywilnoprawnych od umowy sprzedaży lub zamiany waluty wirtualnej (Dz. U. poz. 1184).

Działanie takie było podyktowane faktem, iż w orzecznictwie sądowoadministracyjnym waluty wirtualne zostały zakwalifikowane jako prawa majątkowe. W konsekwencji, w przypadku gdy obrót walutą wirtualną dokonywany jest na podstawie umowy sprzedaży lub zamiany staje się przedmiotem podatku od czynności cywilnoprawnych.

Zgodnie bowiem z art. 7 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1519, z późn. zm.) umowy sprzedaży i zamiany praw majątkowych objęte są podatkiem według stawki w wysokości 1%, a podstawę opodatkowania stanowi wartość rynkowa prawa majątkowego będącego przedmiotem umowy.

Uwzględniając specyfikę handlu walutami wirtualnymi, który sprowadza się do ciągłego obracania nimi przez ich zakup, sprzedaż i wymianę, a zatem wielokrotnego zawierania umów sprzedaży i zamiany, uznano iż po stronie podmiotu dokonującego obrotu walutą wirtualną powstać może obowiązek zapłaty podatku w wysokości niejednokrotnie przewyższającej zainwestowane środki. Mogłoby to skutkować nałożeniem na podatników obowiązków niemożliwych do wykonania, prowadzących w wielu przypadkach do konfiskaty majątku, a tym samym naruszeniem konstytucyjnej zasady dotyczącej prawa do ochrony własności.

Wydając rozporządzenie w sprawie zaniechania poboru podatku od czynności cywilnoprawnych od umowy sprzedaży lub zamiany waluty wirtualnej Minister Finansów miał na względzie, że tworząc normy prawne w sferze prawa publicznoprawnego, w szczególności w zakresie przepisów prawa podatkowego, racjonalny ustawodawca powinien dołożyć wszelkiej staranności, aby zachowana została właściwa proporcja między wynikającym z art. 84 Konstytucji RP obowiązkiem ponoszenia ciężarów publicznoprawnych, a prawem jednostki do własności i jej ochrony (art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji).

Określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 11 lipca 2018 r. zaniechanie poboru podatku od czynności cywilnoprawnych od umowy sprzedaży lub zamiany waluty wirtualnej ma charakter czasowy. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia zaniechanie poboru podatku ma zastosowanie do umowy sprzedaży lub zamiany waluty wirtualnej dokonanych od dnia wejścia w życie rozporządzenia (tj. od 13 lipca 2018 r.) do 31 grudnia 2019 r.

Założono, że prawie półtoraroczny okres obowiązywania zaniechania (tj. od 13 lipca 2018 r. do 31 grudnia 2019 r.) będzie wystarczającym na dokonanie analizy zjawiska oraz przygotowanie rozwiązań systemowych, a w oparciu o nie - na podjęcie decyzji odnośnie do koncepcji opodatkowania walut wirtualnych i obrotu nimi.

W trakcie analiz, dokonywanych przez specjalistów nie tylko z dziedziny prawa podatkowego, stwierdzono jednak, że materia walut wirtualnych i obrotu nimi jest bardziej skomplikowana, niż założono na początku prac, oraz wielowątkowa. Nadal istnieją nierozstrzygnięte wątpliwości, co do charakteru prawnego kryptowalut, co uniemożliwia zaproponowanie odpowiedniego sposobu ich opodatkowania podatkiem od czynności cywilnoprawnych.

Wątpliwości odnośnie charakteru kryptowalut zostały dostrzeżone na szczeblu europejskim i kwestia ta będzie omawiana na posiedzeniu Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych (ECOFIN) w dniu 5 grudnia 2019 r. Wypracowane rozwiązania mogą mieć wpływ na problematykę opodatkowania obrotu kryptowalutami w poszczególnych państwach członkowskich, w tym w Polsce.

Z powyższych względów zasadne jest przedłużenie okresu obowiązywania zaniechania poboru podatku od czynności cywilnoprawnych. W tym celu konieczna jest zmiana treści § 2 w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zaniechania poboru podatku od czynności cywilnoprawnych od umowy sprzedaży lub zamiany waluty wirtualnej, polegająca na przedłużeniu terminu zaniechania poboru podatku od czynności cywilnoprawnych do umów sprzedaży i zamiany walut wirtualnych dokonanych - do dnia 30 czerwca 2020 r.

Termin wejścia w życie rozporządzenia zmieniającego określono na dzień 31 grudnia 2019 r.

W efekcie przedłużenia obowiązywania zaniechania, nadal brak będzie potrzeby wykazywania podstawy opodatkowania oraz obliczonej kwoty należnego podatku od czynności cywilnoprawnych, zatem podatnicy, wobec których znajdzie zastosowanie zaniechanie określone w projektowanym rozporządzeniu, nie będą obowiązani składać deklaracji w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych.

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do zaopiniowania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej. Projekt rozporządzenia nie podlega przedstawieniu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu.

Projektowane rozporządzenie nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia będzie przedstawiony do konsultacji publicznych (w tym udostępniony na stronie internetowej: www.rcl.gov.pl).

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.), projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji z chwilą przekazania projektu do uzgodnień z członkami Rady Ministrów.